

نقش والدین در انتخاب رشته تحصیلی (۱)

نیاز انسان به راهنمایی و مشورت با دیگران و تصمیم گیری، انتخاب و بکارگیری راه‌حل‌های مناسب در زندگی بر کسی پوشیده نیست. خصوصاً در سنینی که فرد ناچار به انجام انتخاب‌های مهمی است. مسلماً چنین مشاوره‌ها و راهنمایی‌هایی کمک شایان توجهی در اقدامات درست و مناسب او خواهد داشت و از خطا رفتن راه‌ها و تصمیمات انتخابی جلوگیری خواهد نمود. بیشتر عدم موفقیت‌ها، شکست و در نیمه راه ماندن‌ها، ناشی از عدم داشتن اطلاعات کافی در زمینه موضوع و انجام انتخاب‌های نادرست است. از این رو چنان چه انجام مشاوره در زمینه‌های مختلف مثل مشاوره ازدواج، مشاوره در شرایط بحرانی، مشاوره شغلی و غیره اهمیت دارد در زمینه تحصیلی نیز حائز اهمیت فراوان است.

در امر تحصیل فرزندان، خانواده و والدین نقش بسزایی دارند. بطوری که عامل خانواده از عوامل مهم در زمینه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز یا وقوع افت تحصیلی است. انگیزه‌ها و علایق تحصیلی دانش‌آموز در خانواده شکل می‌گیرد و به آن جهت داده می‌شود و مسیری برای هدایت آن فراهم می‌شود. خانواده سرعت دانش‌آموز را در رسیدن به اهداف تحصیلی تنظیم می‌کند. خانواده‌های بدون انگیزه، بدون اطلاع و غیر فعال موجب کاهش سرعت دانش‌آموزان با استعداد می‌شوند. از این رو لازم به نظر می‌رسد والدین و بطور کلی خانواده نیز اطلاعات کافی از ویژگی‌ها و استعدادها، فرزندان خود کسب نمایند، اطلاعات بیشتری در زمینه‌های تحصیلی کسب کنند. کمک‌ها و یاری‌های مفیدی برای فرزندان دانش‌آموز خود فراهم کنند. یکی از مواردی که ضروری است والدین اطلاعات کافی در مورد آن داشته باشند بحث هدایت تحصیلی و یا انتخاب رشته تحصیلی است که در ادامه به تفصیل به آن خواهیم پرداخت.

هدایت تحصیلی:

هدایت تحصیلی فرآیند ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش‌آموزان است تا ضمن آشنایی با استعدادها، علایق، توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خویش، شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی، حرف و مشاغل مورد نیاز جامعه را بشناسند و بر اساس آن، به صورت آگاهانه شاخه و رشته تحصیلی مناسب خود را انتخاب کنند. پدران و مادران با ارتباط مستمری که با فرزندان‌شان دارند می‌توانند نقش موثری

در هدایت تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشند. با دانستن نکاتی مثل: **رغبت:** علاقه و تمایل فرد در پرداختن به یک موضوع بدون در نظر گرفتن توان و استعداد است. مثل رغبت یک فرد به پزشکی، خلبانی، نجاری، جوشکاری و ... بدون در نظر گرفتن توانایی انجام این کار، رغبت براساس تقویت‌های محیطی و با عبارتی براساس یادگیری و جو عمومی جامعه در مورد یک موضوع شکل می‌گیرد. رغبت زمانی ایجاد می‌شود که انسان چیزی را دوست بدارد، آن شی را مورد توجه قرار دهد و مشاهده کند یا درباره آن چیز بیندیشد و سرانجام از آن لذت ببرد. رغبت دانش‌آموز به یک رشته یا شغل خاص باید کاملاً مد نظر قرار بگیرد زیرا انگیزه فراوانی برای تلاش بیشتر در او ایجاد می‌کند. رغبت‌ها آموختنی نیستند بلکه باید کشف شوند و با افزایش سن و کسب اطلاعات، رغبت فرم واقعی به خود می‌گیرد.

چگونگی شناخت رغبت:

از طریق آگاهی از علایق و تمایلات فرزندانمان به موضوعات یا فعالیت یا مشاغل مختلف و نتایج حاصل از آزمون رغبت که توسط مشاور مدرسه اخذ می‌شود. تجربه‌هایی که فرزندان ما در محیط زندگی خود داشته‌اند و شاهد آن بوده‌ایم که به آن‌ها رغبت و علاقه پیدا کرده‌اند.

دادن اطلاعات متعدد از مشاغل و رشته‌های تحصیلی

علایق: علاقه منبع انرژی ما در رسیدن به هدف یا اهدافی است که از یک رشته ی خاص دنبال می‌کنیم توصیه می‌شود چنانچه داوطلبان به رشته‌ای علاقه ندارند، تنها به خاطر فشار محیط و عوامل بیرونی مانند خانواده و یا کسب شهرت و اعتبار آن را اصلاً انتخاب نکنند زیرا مطمئناً در آن رشته موفق نخواهند بود.

چگونگی کشف علایق:

استفاده از یافته‌های معلمان و مشاوران فرزندانمان در دوران تحصیل

به مشاهده دقیق کارهای دلخواه فرزندانمان پردازیم

با بررسی و مطالعه کارهایی که فرزندانمان از کودکی تاکنون با علاقه و توانایی انجام داده‌اند و از انجامشان شاد شده‌اند.

شرکت در آزمون‌های سازمان‌ها و مراکز مشاوره و متخصص در این زمینه.

ادامه دارد ...

نگارش: الهه مهر منش - دکتری روانشناسی سلامت

